

מדיה בהגירה: מסע שאינו מסתיים
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, המחלקה לתקשורת, תואר ראשון, תש"פ

שם המרצה: גלית רובנר - לב rovnerle@post.bgu.ac.il

תיאור הקורס:

הגירה למדינה חדשה הנה מסע שאינו מסתיים. זאת, בהינתן כי היא אינה מסתכמת בעקירה מהסביבה הפיזית והחברתית המוכרת, אלא טומנת בחובה תמורות אישיות, משפחתיות וסוציו-תרבותיות עבור הפרט המהגר. במסגרת תהליך ההיקלטות בחברה החדשה ובמקביל למציאת דיוור ומקור פרנסה, נדרשים מהגרים להשיל מעליהם את זהותם הסוציו-תרבותית הקודמת, ובמקומה ללמוד שפה חדשה, לאמץ את מנהגיה וערכיה של החברה הקולטת, לפתח מעגלים חברתיים חלופיים לאלה שעזבו מאחור ועוד. בנסיבות אלה, מגלמים המדיה המסורתיים והחדשים מספר תפקידים חשובים בעיצוב היחסים בין החברה הקולטת והמהגרים אליה, ובחייהם של המהגרים עצמם. בהינתן, כי הגירה הנה תופעה כלל עולמית ונוכח היות החברה הישראלית חברת מהגרים, הקורס הנוכחי מזמן את האפשרות להיחשף ולבחון בצורה ביקורתית את מקום ותפקידי המדיה במסעם המשותף של מהגרים וחברות רוב קולטות בעולם ובישראל. לפיכך, במסגרת הקורס ייבחנו ויידונו ארבעה נושאים מרכזיים באשר למקום המדיה בחיי מהגרים, בהם: א. "מדיה על מהגרים" - בדמות תפקידה של התקשורת בעיצוב השיח החברתי סביב תופעת ההגירה והבניית דימוי המהגרים בעולם ובישראל, ב. "מדיה עבור מדיה של מהגרים" - הקמתם והפעלתם של אמצעי תקשורת ייעודיים בשפת ארץ המוצא ומקומם בתהליך ההסתגלות למדינה הקולטת כמו גם בתהליך הבניית הזהות הקבוצתית, ג. שימושיהם של מהגרים במדיה מסורתיים ומדיה חדשים, ד. רתימתם של מהגרים ערוצי תקשורת שונים (מסורתיים ומקוונים) לטובת הפצתו של שיח הגירה וקליטה אלטרנטיביים לשיח ההגמוני, וכמצע לאקטיביזם חברתי ופוליטי.

חובות הקורס: חובה

מרכיבי הציון הסופי:

השתתפות פעילה בשיעורים – 5%
הצגת מאמר בכיתה (אפשר בזוגות) 15%
עבודת קורס 80%

מבנה הקורס ומפגשים:

(כלל חומרי הקריאה מופיעים באתר המודל המלווה את הקורס)

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

חומרי קריאה	נושא השיעור	מס. שיעור
<p>Berry, J. W. (1997). Lead Article: Immigration, Acculturation, and Adaption. <i>Applied Psychology: An International Review</i>, 46(1), 5–68. https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x</p> <p>Oznobishin, O., & Kurman, J. (2009). Parent-Child Role Reversal and Psychological Adjustment Among Immigrant Youth in Israel. <i>Journal of Family Psychology</i>, 23(3), 405–415. https://doi.org/10.1037/a0015811</p> <p>Recker, C., Milfont, T. L., & Ward, C. (2017). A dual-process motivational model of acculturation behaviors and adaptation outcomes. <i>Universitas Psychologica</i>, 16(5), 1–15.</p>	<p>הגירה- תמורות אישיות, משפחתיות וחברתיות בתהליך ההסתגלות לחברה הקולטת</p>	1
<p>קריאת חובה: Mawadza, A., & Banda, F. (2016). “Kids sold, desperate moms need cash”: Media representation of Zimbabwean women migrants. <i>South African Linguistics and Applied Studies</i>, 34(2), 121–134.</p> <p>Milioni, D. L., Spyridou, L. P., & Vadratsikas, K. (2015). Framing immigration in online media and television news in crisis-stricken Cyprus. <i>Cyprus Review</i>, 27(1), 155–186. קריאת רשות מומלצת להרחבה בנושא:</p> <p>Hsia, H. C. (2007). Imaged and imagined threat to the nation: The media construction of the “foreign brides” phenomenon’ as social problems in Taiwan. <i>Inter-Asia Cultural Studies</i> (Vol. 8). https://doi.org/10.1080/14649370601119006</p> <p>Strom, M., & Alcock, E. (2017). Floods, waves, and surges: The representation of Latin@ immigrant children in the United States mainstream media. <i>Critical Discourse</i></p>	<p>תפקיד תקשורת הרוב בעיצוב עמדות החברה הקולטת כלפי מהגרים</p>	2-3

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

<p><i>Studies</i>, 14(4), 440–457. https://doi.org/10.1080/17405904.2017.1284137</p>		
<p>קריאת חובה: Caspi, D., & Elias, N. (2011). Don't patronize me: Media-by and media for minorities. <i>Ethnic and Racial Studies</i>, 34(1), 62–82. https://doi.org/10.1080/01419871003743413</p> <p>Jhonson, M. A. (2000). How Ethnic are U.S. Ethnic media: The case of Latina magazines. <i>Mass Communication & Society</i>, 3(2 & 3), 229–248. https://doi.org/10.1207/S15327825MCS0323</p> <p>קריאת רשות מומלצת להרחבה בנושא: מן, ר. (2017), לא קולטים: כשלי התקשורת עם העולים המזרחיים בשנות החמישים. קשר, (49), 87-96.</p> <p>Yu, S. S. (2018). Multi-ethnic public sphere and accessible ethnic media: mapping online English-language ethnic media. <i>Journal of Ethnic and Migration Studies</i>, 44(11), 1976–1993. https://doi.org/10.1080/1369183X.2017.1346466</p>	<p>תקשורת של מהגרים לעומת תקשורת עבור מהגרים- עיתונות מגזרית בישראל</p>	<p>4</p>
<p>* עיתונות עבור מהגרים בשפת מוצאם, והפונקציות שעיתונות זו ממלאת עבור נמעניה. * חייה של המרצה כעיתונאית מהגרת לשעבר מאוקראינה, כיצד הגירתה עיצבה את חייה המקצועיים.</p>	<p>הרצאת אורח: גב' נועה לביא</p>	<p>5</p>
<p>קריאת חובה: ייני, נ. (2007). העלייה מארצות האסלם בראי העיתונות העברית בשנים 1950-1952. קשר, (36), עמ' 131-144.</p> <p>Lemish, D. (2000). The whore and the other: Israeli images of female immigrants from the former USSR. <i>Gender & Society</i>, 14(2), 333–349.</p> <p>קריאת רשות מומלצת להרחבה בנושא:</p>	<p>ייצוג מהגרים בתקשורת הרוב בישראל</p>	<p>6</p>

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

<p>חרמנצ'קו, י. (2001). העולה הרוסי: פרופסור או מנקה רחובות? בתוך: נעמה ישובי (עורכת), הדרה ודימוי שלילי, 28-36, תל אביב: האגודה לזכויות האזרח.</p> <p>אדלשטיין, א. (2012). שינוי תרבותי, תירבות ורצה נשים בקרב יוצאי אתיופיה בישראל, <i>סוגיות חברתיות בישראל</i>, (14), 148-173, המרכז האקדמי אריאל.</p> <p>Gershenson, O., & Hudson, D. (2008). New Immigrant, Old Story : Framing Russians on the Israeli Screen. <i>Journal of Film and Video</i>, 60(3), 25–41.</p> <p>Peleg, Y. (2008). From Black to White: Changing Images of Mizrahim in Israeli Cinema. <i>Israel Studies</i>, 13(2), 122–145. https://doi.org/10.2307/30245688</p> <p>Shimony, B. (2018). The Mizrahi Body in War Literature. <i>Israel Studies</i>, 23(1), 129-151. doi:10.2979/israelstudies.23.1.07</p>		
<p>קריאת חובה: אליאס, נ., למיש, ד. (2012). ביחד ולחוד: מקומה של תקשורת ההמונים בקרב משפחות מהגרים מחבר המדינות, בתוך: יוליה לרנר ורבקה פלדחי (עורכות): 'רוסים' בישראל: הפרגמטיקה של תרבות בהגירה, עמ' 231-246, ירושלים: מכון ון ליר.</p> <p>Witteborn, S. (2014). Becoming (Im)perceptible: Forced migrants and virtual practice. <i>Journal of Refugee Studies</i>, 28(3), 350–367. https://doi.org/10.1093/jrs/feu036</p> <p>Witteborn, S. (2018). The digital force in forced migration: Imagined affordances and gendered practices. <i>Popular Communication</i>, 16(1), 21–31. https://doi.org/10.1080/15405702.2017.1412442</p> <p>קריאת רשות מומלצת להרחבה בנושא:</p>	<p>שימושי מהגרים במדיה מסורתיים וחדשים</p>	<p>7-8</p>

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

<p>Dekker, R., & Engbersen, G. (2013). How Social Media Transform Migrant Networks and Facilitate Migration. <i>Global Networks</i>, 14(4), 401–418.</p> <p>Khvorostianov, N., Elias, N., & Nimrod, G. (2012). “Without it I am nothing”: The internet in the lives of older immigrants. <i>New Media and Society</i>, 14(4), 583–599. https://doi.org/10.1177/1461444811421599</p> <p>Yoon, K. (2016). The media practice of ‘KaTalk’ in the face of Facebook: Young Koreans’ use of mobile app platforms in a transnational context. <i>Critical Arts</i>, 30(2), 217–232. https://doi.org/10.1080/02560046.2016.1187797</p>		
<p style="text-align: right;">קריאת חובה:</p> <p>de Leeuw, S., & Rydin, I. (2007). Migrant children’s digital stories: Identity formation and self-representation through media production. <i>European Journal of Cultural Studies</i>, 10(4), 447–464.</p> <p>Witteborn, S. (2012). Testimonio and Spaces of Risk. <i>Cultural Studies</i>, 26(4), 421–441. https://doi.org/10.1080/09502386.2011.587881</p> <p>Zimmerman, A. (2016). Transmedia testimonio: Examining undocumented youth’s political activism in the digital age. <i>International Journal of Communication</i>, 10, 1886–1906.</p> <p style="text-align: right;">קריאת רשות מומלצת להרחבה בנושא:</p> <p>Correa, T., & Jeong, S. H. (2011). Race and online content creation: Why minorities are actively participating in the Web. <i>Information Communication and Society</i>, 14(5), 638–659. https://doi.org/10.1080/1369118X.2010.514355</p> <p>Lee, E. K. (2013). Formation of a talking space and gender discourses in digital diaspora space: Case of a female</p>	<p>רתימת מדיה מסורתיים ומדיה חדשים לקידום שיח אלטרנטיבי אודות הווית ההגירה והבניית זהות סוציו-תרבותית</p>	<p>9</p>

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

<p>Korean immigrant's online community in the USA. <i>Asian Journal of Communication</i>, 23(5), 472–488. https://doi.org/10.1080/01292986.2013.772216</p> <p>Remennick, L. (2018). Silent mothers, articulated daughters: Two generations of Russian Israeli women doing Jewishness and gender. <i>Nashim: A Journal of Jewish Women's Studies & Gender Issues</i>, 32(1), 58–76.</p> <p>Shabtay, M. (2003). 'RaGap': Music and identity among young Ethiopians in Israel. <i>Critical Arts</i>, 17(1–2), 93–105. https://doi.org/10.1080/02560240385310071</p>		
<p>רתימת הקולנוע התיעודי לטובת הצגה מאוזנת של הוויית קליטתן של קבוצות מודרות- היצירה התיעודית "שחורות"</p>	<p>הרצאת אורח: דני טנא ואשר סיום</p>	<p>10</p>
<p>הומור כאמצעי ליצירת שיה אלטרנטיבי הודות עלייה והתערות חברתית</p>	<p>הרצאת אורח: מר שלמה בייבי בייבי</p>	<p>11</p>
<p>Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology Using thematic analysis in psychology, 0887(January), 77–101. https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa</p> <p>DiCicco-Bloom, B., & Crabtree, B. F. (2006). The qualitative research interview. <i>Medical Education</i>, 40(4), 314–321. https://doi.org/10.1111/j.1365-2929.2006.02418.x</p>	<p>שיעור מתודולוגי, והכנה לקראת מטלה סופית</p>	<p>12</p>

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."